

A TANTÁRGYADATLAPJA

1. Aképzési programadatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzés szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia–magyar nyelven Gyógypedagógus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Fejlesztésléktan Tantárgykód: PLM1101						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Bernáth (Vincze) Anna Emese, docens						
2.3 Az emináriumért felelős tanár neve	Dr. Bernáth (Vincze) Anna Emese, docens						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	3	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alap (Fő)

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	5 6	melyből: 3.5 előadás	2 8	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					86 óra
Atankönyv, a jegyzet, szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való továbbítást célzó tevékenység					28
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					2
Más tevékenységek: önkéntes tevékenységekben való részvétel veszélyeztetett vagy sérülékeny gyerekekkel					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					86
3.8 Afélév össz-óraszama					150
3.9 Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	☐
4.2 Kompetenciabeli	☐

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának	☐ Előadóterem, audio-videofelszerelés
---------------------------------	--

feltételei	
5.2Aszeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • Szemináriumterem, audio-vido felszerelés

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Apszichológia tárgykörébe tartozó alapfogalmakkal való műveletvégzés • Pszichológiai kutatás és intervezés és kivitelezése • Apszichológiában előforduló problémás helyzetek és lehetséges megoldások kritikus felmérése
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Aszakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés • Aszakmai kompetenciákra társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön)értékelés révén

7. A tantárgy célkitűzései

7.1A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A terület és a szakosodás alap-fogalmainak, elveinek és módszereinek ismerete, megértése • A területre jellemző meghatározott helyzetek, problémák megoldására kidolgozott alap módszerek és elvek alkalmazása felügyelet alatt
7.2A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A területre vonatkozó szaknyelven megfelelően alkalmazni az elveket, elméleteket és alapvető módszereket, elsősorban a pszichológiában, másodsorban a társadalom-tudományokban • A pszichológiára jellemző modellek szerkesztése a főbb elméleti és kísérleti megközelítések felhasználásával • A pszichológiai tudományok alap-tulajdonságainak, a főbb paradigmák és módszertani irányzatok leírása • A kutatási stratégia kidolgozása a megfelelő különböző kutatási módszerek azonosításával és alkalmazásával, a vizsgált fenomen függvényében • Az információ minőségének értékelése, a terület, terjedelmének meghatározás alapján, ugyanakkor a kontextusnak elvárásainak megfelelően • A probléma helyzetek megoldása többszintű elemzés alapján, a megoldások és/vagy alternatívák felméréssel, a sztereotip helyzetek elkerülésével

8. A tantárgytartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. Aménhenbelüli fejlődésszakaszai, jelentősége, tényezői, a terhes nő érzelmi állapota, észlelésérzékelés a méhen belül: egyensúlyérzékelés, szaglás, ízlelés, látás, hallás, tapintás, a születes, mint krízishelyzetet generáló változás</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutatas, problematizálás.</p>	
<p>2. Születes, születes: Táplálkozás, születesi súly és fejlődés, terhesség és születes közben fellépő zavarok, fejlődési rendellenességek, terratogén tényezők, aszületes kulturális változatosságai, az újszületes életképességének és kompetenciáinak felmérése, férfiak aszületeszobában.</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutatas, nevelő filmek, problematizálás.</p>	
<p>3. Az elsőév. Fizikai és kognitív fejlődés és alkalmazkodás csecsemőkorbán: Az újszületeskori reflexek, szenzo-motoros fejlődés, az agyfejlődése, acsecsemők kompetenciáinak felmérése, arcok és mintaészlelés, utánzás, alkalmazkodás, szimbolikus képesség, tárgyállandóság, a kategorizáció fejlődése</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutatas, Kísérletek bemutatása problematizálás.</p>	
<p>4. Érzelmi és szociális fejlődés. A kötődés. Az anya-gyermek kapcsolatot vizsgáló kutatások, Bowlby, kötődési típusok, kötődés erőssége, kötődés biztonsága, a kötődés komponensei, kötődésminták Ainsworth, idegenhelyzetvizsgálat, kötődés másokhoz</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutatas, Kísérletek bemutatása problematizálás.</p>	
<p>5. Az anyai depriváció hatása a gyermek személyiségfejlődésére</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutatas, nevelő filmek, problematizálás.</p>	
<p>6. A kognitív fejlődés: óvódiás gyermek gondolkodásának jellegzetességei: Az egocentrikus gondolkodás, decentrálás, szinkretizmus, az egocentrikus gondolkodás Piaget, illetve neopiagetianus és információfeldolgozási elméletek szerint, valamint a társas kapcsolatok hatása az egocentrizmusra, a gondolkodás tartalmi jellegzetességei: artificializmus, animizmus, finalizmus, gyermekirealizmus</p>	<p>Kiselőadás, power point-bemutatas, nevelő filmek, problematizálás.</p>	

<p>7. Az iskolás és serdülőkorú gyermek gondolkodásának és személyiségének jellegzetességei. A tehetség gondozás</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, Kísérletek bemutatása problematizálás.</p>	
<p>8. A zerkölcsif fejlődésszakaszai Kohlbergnél és Piagetnél.</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, Kísérletek bemutatása problematizálás.</p>	
<p>9. Anyelvfejlődés: A beszédfejlődésszakaszai, a beszédfejlődés biológiai és környezeti feltételei, a nyelvfejlődés elméletei (tanuláselméletek, nativista elmélet, interakcionista elmélet), a</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>10. Az iskolás és serdülőkorú gyermek gondolkodásának és személyiségének jellegzetességei. A tehetség gondozás: Művelési szakaszok. Iskolaérettség. Tudományos gondolkodás alapjai. Számfogalom. Reverzibilitás. Aszociáliskapcsolatok hatása a gondolkodás fejlődésére. A tehetség gondozás</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>11. Serdülőkor</p> <p>A serdülőkormodern elméletei: biológiai megközelítés (Freud és Gesell), etológia, környezeti tanulási megközelítés (Bandura, M. Mead), a serdülőkori identitás kialakulása: a pubertáskori krízis, az autoritáskrízis és az ifjúkori válság, veszélyek, védekezések, megoldástípusok. Marcia szerint, nemi identitás és nemkülönbségek, a serdülőkori feladatai (Havighurst), serdülőkori, serdülőkori beavatások az archaikus társadalmakba, és egyes modern társadalmakba, serdülőkor és deviancia: a deviáns karrier kialakulása.</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	

<p>12.Felnőttkor</p> <p>Afiatalfelnőttkori kritikus problémái: apályaválasztás és apárválasztás, intimitás vs. izoláció, a családi életciklusok alakulása felnőttkorban. Az érett, felnőtt személyiség jellemzői, Felnőttkori pszichológiai válságok. Nemkülönbségek felnőttkorban.</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>13. Az időskor</p> <p>Az időskor elméleti (deficit model), növekedés hanyatlás modelle, kompenzációs szelektív optimális</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>14. Ismétlés és összefoglalás.</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutató, problematizálás.</p>	

Könyvészet

- Cole, M., Cole, R.S. (1997, 2005): Fejlődéslélektan, Osiris, Budapest
- Sternberg, J.R. & Berg, C. (1992). Intellectual development. Cambridge University Press.
- Vajda Zsuzsanna (2001). A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Kiadó, Budapest
- Gopnik, A., Meltzoff, A. E. & Kuhl, P. (2001). Bölcsék a bölcsőben - Hogyan gondolkodnak a babák? Typotex kiadó, Budapest.
- Piaget, J. (1978). Szimbólumképzés gyermekkorban. Gondolat, Budapest
- Piaget, J., Inhelder, B. (1999). Gyermeklélektan. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest
- Roth Mária, Vincze Anna (2010) Bevezetés a fejlődéslélektanba, Egyetemi nyomda, Kolozsvár (TK)
- Cole, M., Cole, R.S. (1997, 2005): Fejlődéslélektan, Osiris, Budapest
- Vajda Zsuzsanna (2001). A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Kiadó, Budapest

<p>8.2 Szeminárium/ Labor</p>	<p>Didaktikai módszerek</p>	<p>Megjegyzések</p>
<p>1. Méhenbelüli fejlődés: Észlelés-érzékelés a méhen belül, kutatások.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések,</p>	
<p>2. Az első hetek: Szülés születés. Az újszülött állapota. Csecsemővizsgálati módszerek.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos</p>	
<p>3. Az új jövevény érkezése, mint krízis helyzetet generáló változás. Az anya állapota a születés után. Apák a szülőszobában. A csecsemő gondozásával kapcsolatos elméletek. A csecsemők fejlődésének optimális feltételei.</p>	<p>Egyéni projekt bemutatása</p>	
<p>4. Csecsemőkor. Kötődés: korai kötődés az anyához és az apához. A kötődés és szeretet-kapcsolat fontossága a csecsemő fejlődésében. A szeparációs szorongás. A szeparáció hatása. Huzamos és ideiglenes elválása szülőktől.</p>	<p>értékelés, az eddig tanultak összefoglalása</p>	

<p>5.Csecsemőkori kognitívfejlődésiállomások: szenzomotoros alszakaszok, tárgyállandóság megértésévelkapcsolatos vizsgálatok, a tárgyak osztályozása, cselekvés és tudás, azemlékezet növekedése</p>	<p>Problématisztázás, csoportos megbeszélések</p>	
<p>6.Ovodáskori kognitívfejlődés (1)Piagetrólmásképpen, az óvodáskorimágikus gondolkodás.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések, fogalmitisztázás,</p>	
<p>7.Ovodáskori kognitívfejlődés (2)agyermekrajzok, a mese ésjátékfejlődés. Agyermekrajzok fejlődési állomásai. Ajáték fejlődésizakaszai.Párhuzamok az értelmifejlődéssel.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések, fogalmitisztázás, összefoglalás</p>	
<p>8.Érzelmi és szociális fejlődés kisgyermekkorban.A félelmek és szorongások fejlődésizakaszai.Atársas és személyes azonosságtudat megszerzése. A kisgyermekkorifejlődést befolyásoló környezetihatások. A család, mint a fejlődés közege.Szülőinevelésistílusok és ezek hatása a gyermek személyiségfejlődésére.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések, fogalmitisztázás, összefoglalás</p>	
<p>9.Iskoláskor.Kognitív fejlődésiskoláskorban. Minőségilegújgondolkodás. Család hatások, Kortárshatások. Atársas kapcsolatok fejlődése iskoláskorban.Aszülőkkelvaló kapcsolat változása-</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések, fogalmitisztázás, összefoglalás</p>	
<p>10.Magatartás problémák kisgyermek és iskoláskorban.Csalás,lopás, hazudozás,csavargás pszichésháttere. Agresszió és proszociálisviselkedés. A média hatása a gyermekek fejlődésére.</p>	<p>csoportos beszélgetés</p>	
<p>11.Aserdülőkorpszichológiai fejleményei.Serdülők a maitársadalomban. Átmeneteafelnőttkorban. Nemi különbségekazidentitásképzésben. Nemikülönbségek az erkölcsigondolkodásban.</p>	<p>Egyéniprojektek bemutatása</p>	
<p>12.Felnőttkor:Felnőtt vagy még gyermek? Arnett elméleteakésleltettgyermekkorrólés sietett felnőttkorról.</p>	<p>csoportos beszélgetés</p>	
<p>13.Az időskor.</p>	<p>csoportos beszélgetés</p>	
<p>14. Ismétlés ésösszefoglalás.</p>	<p>Kiselőadás, powerpoint-bemutatás, problematisztázás.</p>	

Könyvészet

1. Asen, E. (1997). A boldog család. Park Kiadó, Budapest
2. Bognár G., Telkes J. A válás lélektana, Közgazdasági és jogi könyvkiadó, 1986, Budapest
3. Feuer Maria, A gyermekrajzok fejlődéslelektana, Akadémiai, 2000, Bp
4. Forward, S., Mérgező szülők, Háttér Kiadó, 2000, Budapest
5. Hayman, G. Együttélés egy tinédzserrel, Novotrade, 1990, Bp.
6. Hildebrand, G. Félúton... Az öregedés lélektani megközelítése, Park kiadó, 1997, Budapest
7. Kalmár M. (szerk.) (1994). Fejlődépszichológia (Szöveggyűjtemény I. II.). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
8. Kalmár M., Csiki E. (1998). Fejlődésdiagnosztika: Az újszülött vizsgálata, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
9. Kósáné Ormai Vera, Fejlődéslelektani gyakorlatok, NTK, 1990, Bp.
10. Lénárd Kata, Néhány gondolat a gyermekbántalmazásról, (1997), Fejlődéslelektan olvasókönyv, Budapest,
11. Mérei F., V. Binét Á. (1999). Gyermeklelektan. Medicina Könyvkiadó RT., Budapest
12. Papp Csaba, dr. Tóth-Pál Ernő (2002)., Genetikai tanácsok gyermeket váró szülőknek. Springer, Budapest
13. Nguyen Lu Lan Anh, Kultúra és pszichológia, Osiris, 2003
14. Petzold, H, Ramin, G. (1998). Gyermek-pszichoterápia. Osiris Kiadó, Budapest
15. Piaget, J., Inhelder, B. (1999). Gyermeklelektan. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest
16. Piaget, J. (1978). Szimbólumképzés gyermekkorban. Gondolat, Budapest

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgytartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, az szabadalommal rendelkező Pszichológusok Deontológiai Kódexe (www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás			
	Írásbeli vizsga	Kizáró jelleggel min. átmenő jegy (5,00)	60%
10.5 Szeminárium / Labor	Zárthelyi (parciális)		10%
	Esettanulmány, projekt		20%
	Jelenlét	Min. 85%	
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A végső jegy legnagyobb hányadát a vizsgaidőszakban megtartandó vizsga jelenti.			
<p>Ha a félévi vizsgán a hallgató nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett.</p> <p>Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A kurzusok és gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az össz-óraszám legfeljebb 15%-a lehet (lásd kreditszabályzat).</p> <p>A szemináriumi dolgozat(ok)/feladatok leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. A teljes pontszámot csak a határidőre leadott dolgozatok kaphatják meg, a türelmi időszakban pontlevonással még elfogadható a beadott dolgozat. A türelmi időszak leadott munkák, ha elérik az átmenő minősítést, akkor a végső jegyben 0 pontot érnek, de a diák jogosulttá válik a vizsgán való részvételre.</p> <p>A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.</p> <p>A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.</p> <p>A parciális vizsga nem kizáró jellegű, de nem is pótolható.</p> <p>Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük</p>			

Kitöltés dátuma
...25.04.2024

Előadás felelőse
Dr. Bernáth Vincze Anna Emese..

Szeminárium felelőse
Dr. Bernáth Vincze Anna Emese..

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

Dr. Kotta Ibolya, docens